

สรุปผลการสัมมนา เชิงวิชาการนานาชาติ

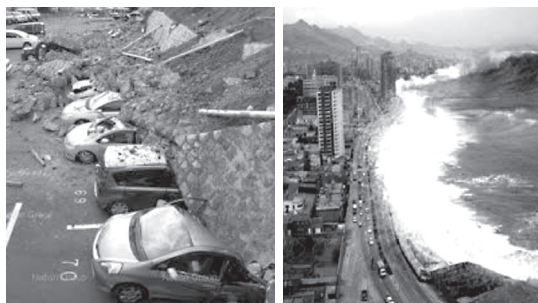
เรื่อง “Disaster Management : International Community Cooperation in Dealing with the Challenges and the Consequences of Water Crisis”
ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๐ มิ.ย. ๒๕๕๕ ณ โรงแรม เซนทารา แกรนด์ กรุงเทพฯ

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานการศึกษาและงานวิชาการด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคงของกองทัพไทย เล็งเห็นว่าสภาพทางธรรมชาติของโลกในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น สภาพโลกร้อน (Globe Warming) ปรากฏการณ์คลื่นพายุซัดฝั่ง (Strom Surge) สภาพเรือนกระจก (Green House Effect) ฯลฯ ซึ่งทำให้สภาพอากาศของโลกแปรปรวน ก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งจะมีลักษณะรุนแรงและมีโอกาสเกิดขึ้นได้ในทุกภาคส่วนของโลก ผลของภัยพิบัติในแต่ละครั้งจะสร้างความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างกว้างขวาง เช่น ภัยจากแผ่นดินไหว วาตภัย การเกิดคลื่นยักษ์สึนามิ หรือการเกิดอุทกภัย ทั้งนี้ ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การเกิดมหาอุทกภัยเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้น

ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Security) ที่ยากต่อการคาดการณ์ถึงสถานที่หรือเวลาได้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน และเมื่อเกิดขึ้น ณ จุดใดจุดหนึ่งจะส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมออกไปในวงกว้างซึ่งในบางครั้งส่งผลกระทบไปยังหลายประเทศ สำหรับการรับมือกับภัยพิบัติดังกล่าวให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นรัฐบาลของประเทศใดประเทศหนึ่งจะไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง ประเทศต่างๆ จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อเตรียมการรองรับปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติดังกล่าว

ในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาประชาคมโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญและสร้างความร่วมมือในการจัดการภัยพิบัติแล้ว เช่น การก่อตั้งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งอนุสัญญานี้ถือเป็นพันธกรณีร่วมกันของประชาคมโลกในการบรรเทาปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และในส่วนของอาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Committee on Disaster Management : ACDM) สำหรับให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกที่ประสบภัยพิบัติโดยร่วมกันจัดทำความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response : AADMER) ซึ่งเป็นกลไกความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือประเทศผู้ประสบภัยและร่วมกันหาแนวทางในการป้องกันภัยพิบัติในอนาคต เป็นต้น

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดภัยพิบัติเป็นปัญหายุคความรูปแบบใหม่นั้นสถาบันวิชาการป้องกันประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรับมือกับปัญหายุคความดังกล่าวและเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมกันหาแนวทางบริหารจัดการภัยพิบัติในระดับภูมิภาคและระดับโลก จึงจัดการประชุมเรื่อง "Disaster Management: International Community Cooperation in Dealing with the Challenges and the Consequences of Water Crisis" ขึ้นเพื่อ

เป็นเวทีสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติจากนานาชาติได้ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในด้านการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

การประชุมในครั้งนี้เป็นการประชุมในระดับนานาชาติ โดยใช้เวลา ๔ วัน ระหว่าง ๑๗ - ๒๐ มิ.ย. ๕๕ ณ โรงแรม เซนทารา แกรนด์ กรุงเทพฯ โดยผลที่ได้รับจากผู้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้คือแนวทางการปฏิบัติและกลไกความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งแนวทางการปฏิบัติดังกล่าวเป็นกรอบใหญ่ที่ครอบคลุมกระบวนการจัดการภัยพิบัติทั้ง ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) ขั้นการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ๒) ขั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อเผชิญภัยพิบัติ ๓) ขั้นการปฏิบัติระหว่างเกิดภัยพิบัติ ๔) ขั้นการฟื้นฟูหลังสถานการณ์ภัยพิบัติ

ประเด็นสำคัญที่มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นอย่างกว้างขวางได้แก่บทเรียนจากการบริหารจัดการภัยพิบัติและบทบาทของกองทัพและหน่วยงานภายในของประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ ตลอดจนบทบาทขององค์การสหประชาชาติในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และบทเรียนจากการบริหารจัดการอุทกภัยของไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ให้ความสำคัญต่อผู้เข้าร่วมประชุมเป็นอย่างยิ่ง โดยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการภัยพิบัติจากองค์กรต่างๆ จากหลายประเทศ เช่น สหรัฐฯ ญี่ปุ่น จีน อินเดีย และประเทศใน

อาเซียน รวมทั้งประเทศในกลุ่มอาเซียน +๓, อาเซียน +๖, อาเซียน +๘ และภาคประชาสังคม นอกจากนั้นยังเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยเข้าร่วมการประชุมด้วย ซึ่งทุกหน่วยงานได้ให้ความสำคัญและคัดเลือกผู้แทนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญมาเข้าร่วมประชุม มีจำนวนประมาณ ๒๔๐ คน

ผลที่สถาบันวิชาการป้องกันประเทศได้รับจากการจัดการประชุมการสัมมนาเชิงวิชาการนานาชาติในครั้งนี้ที่สำคัญได้แก่ ๑) ได้ทราบถึงแนวทางและกลไกการปฏิบัติและความร่วมมือในด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติขององค์กรต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ๒) การนำผลที่ได้จากการประชุมมาต่อยอดทางวิชาการเพื่อแสวงหาแนวทางความร่วมมือที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อไป ๓) การกระชับความสัมพันธ์การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในทุกภาคส่วนที่เป็นเครือข่ายทางวิชาการกับสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ๔) รายงานผลการประชุมต่อที่ประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติในอนาคต ๕) การเพิ่มพูนองค์ความรู้และประสบการณ์ให้กับกำลังพลของกองทัพ อันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังพลของไทยให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับโลกต่อไป

สรุปสาระสำคัญจากผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อการอภิปราย : “A New Model for Humanitarian Response”

ผู้อภิปราย : Mr. Markus Werne, Deputy Head of the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, Regional Office for Asia and the Pacific (UNOCHA)

ปัจจุบันองค์กรด้านมนุษยธรรมได้ร่วมกันจัดการกับภัยพิบัติโดยถือเป็นปัญหาใหญ่ที่โลกจะต้องรับมือต่อการเกิดขึ้นของภัยพิบัติให้ได้และต้องสามารถรับมือกับความซับซ้อนของปัญหา รวมทั้งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากมนุษย์เอง ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้อง

มีการเตรียมความพร้อมระหว่างประเทศหุ้นส่วนร่วมกันในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

หน่วยงานขององค์กรสหประชาชาติในนามของ The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, Regional Office for

Asia and the Pacific (UNOCHA) เป็นหน่วยงานขนาดเล็กหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่สนับสนุนด้านมนุษยธรรมในการจัดการกับภัยพิบัติ ได้พบว่าประชาชนในชาติต่างๆ ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่สุดต่อการจัดการภัยพิบัตินอกเหนือจากรัฐบาลของประเทศนั้นๆ ที่จะต้องดำเนินการภายใต้กรอบทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อรับการสนับสนุนด้านต่างๆ แต่ที่สำคัญที่สุดคือเริ่มจากการที่ประเทศของตนเองต้องสามารถจัดความช่วยเหลือต่อประชาชนของตนเองให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเสียก่อน

UNOCHA มีมติที่ ๔๖/๑๘๒ ที่ถือเป็นระบบสากลในการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือต่อการร้องขอจากรัฐบาลประเทศต่างๆ ที่ประสบภัยพิบัติ นอกจากนี้ UNOCHA ยังมีบทบาทเป็นแกนกลางของผู้ประสานงานภัยพิบัติฉุกเฉินที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมจะไม่ใช้มีเพียงแค่หน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงเท่านั้น แต่ยังต้องประกอบด้วยหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGOs) และองค์กรอื่นๆ เข้ามาให้การช่วยเหลือแก่รัฐบาลนั้นๆ ด้วย

UNOCHA เป็นองค์กรการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมที่ในปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่มากกว่า ๑,๘๐๐ คนปฏิบัติงานในกว่า ๔๗ ประเทศ มีหน้าที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมให้การสนับสนุนรัฐบาลต่างๆ เพื่อรับมือกับภัยพิบัติ เช่น การจัดการฝึกอบรมในพื้นที่ที่เกิดปัญหาร่วมกับชุมชนต่างๆ การจัดการกับเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ โดยอยู่บนพื้นฐานของความมีเอกภาพและความรับผิดชอบในการจัดการต่อปัญหาของประเทศนั้นๆ ทั้งนี้รัฐบาลของประเทศนั้นๆ จะต้องยินยอมที่จะรับความช่วยเหลือด้วย

ประเทศในเอเชีย-แปซิฟิกต้องมีความเข้าใจในการจัดการกับภัยพิบัติ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการกับภัยพิบัติได้อย่างถูกต้องสำหรับบริบทของประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก การใช้กำลังทหาร ดูเหมือนว่าจะเป็นหนทางสุดท้ายในการเข้าจัดการกับภัยพิบัติเมื่อภาครัฐ ประชาชน รวมทั้งหน่วยงานอื่นไม่สามารถที่จะจัดการกับปัญหาได้

แต่ความจริงแล้วทหารไม่ใช่หนทางสุดท้ายแต่เป็นกำลังชุดแรกในการที่จะเข้าไปจัดการกับปัญหา ดังนั้นทหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจว่าองค์ประกอบของพลเรือนเป็นอย่างไร รวมไปถึงการเข้าใจวิธีการปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น กรณีของประเทศไทยเมื่อเดือน พ.ย. พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา ทหารได้มีบทบาทสำคัญในการเข้าไปช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยให้กับชุมชนในประเทศของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ในการบรรเทาภัยพิบัติก็ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของประเทศที่จะร้องขอเพื่อรับความช่วยเหลือจากประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค และประชาคมโลกอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการประสานงานระหว่างทหาร รัฐบาล และภาคประชาชน จะต้องมีความเข้าใจร่วมกัน โดยในส่วนของทหารจะต้องรับผิดชอบในมิติของความมั่นคง ตลอดจนการฝึกพิเศษเพื่อรับมือภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นรวมทั้งจะต้องสามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคส่วนอื่นๆ ทั้งนี้ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกยังมีความเปราะบางในเรื่องการรับรู้ถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน อย่างไรก็ตามการทำงานของอาเซียนมีข้อดีคือประเทศสมาชิกมีความสามารถในการนำกลไกต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือประเทศสมาชิกด้วยกัน เช่น การนำเครื่องมือหรือระบบการทำงานต่างๆ มาใช้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบการสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการประสานงานร่วมกับเครือข่ายการให้ความช่วยเหลืออื่นๆ ของภูมิภาค

สรุปได้ว่าการที่จะแก้ไขปัญหา รวมทั้งการบรรเทาภัยพิบัติของแต่ละประเทศนั้นจะต้อง

๑) คงบทบาทของการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมไว้ ๒) ผู้นำประเทศจะต้องมีความเข้มแข็ง ๓) การประสานของภาครัฐในการให้ความช่วยเหลือทางด้านสิ่งของจะต้องมีประสิทธิภาพโดยรัฐบาลจะต้องให้ความชัดเจนในการจัดการกับสิ่งของที่ส่งมาช่วยเหลือจากนานาชาติ ทั้งนี้ยังต้องคำนึงข้อจำกัดในการทำงานของประเทศนั้นๆ ด้วย ซึ่งส่วนมากมักจะขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่ต้องทำงานให้เหมาะสมกับยุทธศาสตร์ของประเทศตนในการที่จะวางแผนจูงนำไปสู่ยุทธศาสตร์ระดับชาติต่อไป

หัวข้อการอภิปราย : “AFP Role in Disaster Risk Reduction Management”

ผู้อภิปราย : Colonel Jonas T Suizo, Current Chief Operations Division of the Armed Forces of the Philippines (AFP) Command Centre

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่เกิดภัยพิบัติมากเป็นอันดับที่ ๑๑ ของโลก เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของแผ่นเปลือกโลกเอื้อต่อการเกิดภัยพิบัติโดยเฉพาะแผ่นดินไหว ซึ่งการดำเนินงานของรัฐบาลฟิลิปปินส์ได้มีการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ กฎหมายที่ออกมาใหม่

เป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการปรับกระบวนการขั้นตอนในการบริหารจัดการปัญหาภัยพิบัติ ทั้งด้านการค้นหาผู้ประสบภัย ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือและการดำเนินการในทุกขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง

ฟิลิปปินส์ให้ความสำคัญต่อการจัดการภัยพิบัติ โดยมีผู้นำของฟิลิปปินส์ท่านหนึ่งเคยกล่าวว่า “เราไม่กลัวกับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากปัญหาผู้ก่อการร้ายในภาคใต้ของประเทศมากเท่ากับปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ เนื่องจากปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้นยากที่จะคาดเดาสถานที่ เวลา และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นทำให้มีโอกาสเกิดความเสียหายในวงกว้าง”

ฟิลิปปินส์มีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง คือ The National Disaster Risk Reduction & Management Council (NDRRMC) ที่มีการจัดให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมปฏิบัติงานเพื่อลดความเสี่ยงของภัยพิบัติธรรมชาติ ทั้งนี้ทหารก็เป็นส่วนหนึ่งของ NDRRMC และสำหรับฟิลิปปินส์นั้นการเข้าถึงพื้นที่ที่เกิดเหตุภัยพิบัติคือทหาร ซึ่งทหารจะมีความตระหนักดีถึงหน้าที่ในการเป็นที่พึ่งของประชาชน

เนื่องจากภัยพิบัติทางธรรมชาติจะไม่สามารถคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น ณ เวลาใดหรือสถานที่ใดได้อย่างแม่นยำ ดังนั้นหน่วยงานทุกภาคส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบแก้ไขปัญหาต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ทั้งในเรื่องเครื่องมือ เครื่องใช้ ยุทโธปกรณ์ รวมทั้งการจัดเตรียมพื้นที่หรือการพัฒนาระบบชลประทาน เช่น การสร้างเขื่อนเพื่อกักเก็บน้ำป้องกันปัญหาน้ำท่วม ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยง การแจ้งเตือนในพื้นที่ทางไกลที่มีโอกาสจะเกิดภัยพิบัติ รวมถึงการดำเนินงานหลังการเกิดภัยพิบัติ เช่น การใช้ทหารช่างเข้าไปในพื้นที่ประสบภัยพิบัติเพื่อก่อสร้างหรือซ่อมแซมถนนและสะพาน เป็นต้น

การเกิดภัยพิบัติส่งผลให้เกิดการประสานความร่วมมือกับนานาชาติ ซึ่งปัจจุบันมีความร่วมมืออย่างเข้มแข็งประกอบกับการจัดการฝึกร่วมกัน หลายลักษณะ เช่น การขนย้ายเครื่องมือหนัก การใช้หน่วยแพทย์

ฟิลิปปินส์มีการจัดองค์กรด้านการจัดการภัยพิบัติโดยมีหน่วยงานหลัก ๖ หน่วย คือ กระทรวงกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สภากาชาดแห่งชาติ และคณะทำงาน โดยมีองค์กรระหว่าง

ประเทศเข้าร่วมให้ความช่วยเหลือด้วย อย่างไรก็ตาม กองทัพฟิลิปปินส์ยังมีงานหลักในการให้ความช่วยเหลือทางด้านภัยพิบัติคือการเตรียมแผนการให้ความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ นอกจากนี้ยังต้องมีหน้าที่ประสานงานกับฝ่ายพลเรือนในการบริหารจัดการภัยพิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไปในอนาคตอีกด้วย

หัวข้อการอภิปราย : “The Japan Self-Defense Forces & Large-scale/Unconventional Disasters”

ผู้อภิปราย : Colonel Eisuke Kigami, Senior Research Fellow, Military Strategy Division, Policy Studies Department, NIDS, Japan

กรณีตัวอย่างการจัดการภัยพิบัติของญี่ปุ่นในเหตุการณ์แผ่นดินไหว ๙.๐ ริคเตอร์และเกิดคลื่นยักษ์สึนามิบริเวณชายฝั่งภาคตะวันออกเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ทำให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ บ้านเรือน และพื้นที่ต่างๆ ได้รับความเสียหายเป็นวงกว้าง ประชาชนกว่า ๑๙,๐๐๐ รายต้องเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บอีกกว่า

๗๖,๐๐๐ คน ซึ่งการดำเนินการของกองกำลังป้องกันตนเองญี่ปุ่นได้มีการประกาศเหตุภัยพิบัติอย่างเป็นทางการและออกคำสั่งให้เคลื่อนย้ายกองกำลังทั่วประเทศ โดยใช้หน่วยงานต่างๆ ร่วมกันทั้งทางบกและทางทะเล ภายใต้การนำของรัฐมนตรีกลาโหมเพื่อเข้าช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเตรียมความพร้อมจัดการด้านนิวเคลียร์ รวมทั้งหน่วยงานร่วมขององค์การสหประชาชาติภาคพื้นแปซิฟิกซึ่งประกอบด้วยทหารจำนวน ๑๗,๐๐๐ นาย ยุทโธปกรณ์ทั้งเรือและเครื่องบิน เข้าร่วมให้ความช่วยเหลือในทันทีและต่อเนื่องจนถึงเดือน พ.ค. พ.ศ. ๒๕๕๔ ทั้งนี้ การปฏิบัติการดังกล่าวได้ให้ความช่วยเหลือเป็นเวลา ๑๗๔ วัน และให้ความช่วยเหลือในเหตุการณ์นิวเคลียร์รวม ๒๙๑ วัน สรุปรวมได้ว่าสามารถช่วยชีวิตผู้ประสบภัยไว้ได้กว่าร้อยละ ๗๑ ค้นพบศพร้อยละ ๘๐

จากบทเรียนดังกล่าวพบว่าหน่วยงานหนึ่งที่ประชาชนเห็นว่าสามารถตอบสนองการรับมือกับภัยพิบัติได้ดีที่สุดคือทหาร โดยทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ซึ่งกองกำลังป้องกันตนเองญี่ปุ่นได้มีการจัดหน่วยงานเฉพาะเพื่อรับผิดชอบการศึกษามหาวิทยาลัยและประสบการณ์ภัยพิบัติที่ผ่านมา และพัฒนาการช่วยเหลือในอนาคตต่อไป

อย่างไรก็ตามยังมีองค์กรอื่นๆ ที่มีการผสมผสานการให้ความช่วยเหลือภัยพิบัติต่างๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมทั้งบุคลากร เครื่องมือที่จะสามารถอพยพประชาชนโดยทันทีตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ

กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น Allied and Partner response เป็นกลไกความร่วมมือระหว่าง

ญี่ปุ่นและอเมริกา ได้ส่งทหาร ๒๐,๐๐๐ นาย ทั้งทางทะเลและทางอากาศเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งจัดการภัยด้านนิวเคลียร์ นอกจากนี้ญี่ปุ่นและออสเตรเลียได้ให้ความช่วยเหลือในการส่งกำลังพลทั้งทางทะเลและทางอากาศเข้าช่วยเหลือด้วยเช่นกัน โดยร่วมกับหน่วยกองหนุนพร้อมดำเนินการ (Call up of Reserves) โดยทั้งหมดเป็นหน่วยงานของกองกำลังป้องกัน

ตนเองโดยนำประชาชนในพื้นที่เข้ามาร่วมปฏิบัติการจัดการกับปัญหาภัยพิบัติต่างๆ พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน “Centralization of Transportation” ในการให้ความช่วยเหลือด้านจัดการขนย้ายสิ่งของโดยให้มีหน่วยในพื้นที่ต่างๆ เป็นตัวแทนของแต่ละจังหวัดทำงานร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อความรวดเร็ว

หัวข้อการอภิปราย : “Lessons Learned from US Armed Forces in Disaster Management : Humanitarian Assistance and Disaster Relief”

ผู้อภิปราย : Mr. Andrew R. Benziger, Chief, Emergency Management US Army Corps of Engineers (USACE), Pacific Ocean Division

กองพันทหารช่าง กองทัพบกสหรัฐฯ มีหน้าที่และพันธกิจในการก่อสร้างและสนับสนุนยามเร่งด่วน รวมทั้งการจัดการทรัพยากร การเดินเรือ การลดทอนความเสียหายจากน้ำท่วมโดยใช้ความรู้เชิงวิศวกรรม อาทิ การสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม อ่างเก็บน้ำ และการควบคุมปริมาณน้ำ

ปัจจุบันหน่วยทหารช่างให้การสนับสนุนในประเทศต่างๆ มากกว่า ๑๐๐ ประเทศทั่วโลก มีฐานตั้งอยู่ใน ๓๔ ประเทศ การเข้าไปจัดการภัยพิบัติของหน่วยทหารช่างยึดกรอบการปฏิบัติการแห่งชาติด้านภัยพิบัติ และต้องสามารถสนองตอบต่อปัญหา ภัยพิบัติในหลายรูปแบบ และมีขั้นตอนชัดเจนปรับได้ตามสถานการณ์

หลักการจัดการกับภัยพิบัติ จากภาคส่วนต่างๆ ของสหรัฐฯ มีดังต่อไปนี้

- ภาครัฐ/ท้องถิ่นดำเนินการจัดการไม่ได้จึงร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลกลาง
 - ภาคประชาชนต้องมีการเตรียมตัวอยู่เสมอ เมื่อเวลาเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติขึ้นจะสามารถจัดการกับปัญหาในเบื้องต้นได้
 - เอกชนต้องให้ความร่วมมือ เช่น ร้านขายอาหารเปิดดำเนินการตามปกติให้มากที่สุด
 - กระทรวงกลาโหมมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ รวมทั้งต้องสนับสนุนรัฐบาลกลางท้องถิ่น มลรัฐ โดยมีอำนาจหน้าที่ชัดเจนและเป็นขั้นตอน
- การแก้ไขปัญหาภัยพิบัติที่ผ่านมา มีฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหารร่วมมือกันในนามของ Federal Emergency Management Agency (Fema) ซึ่งมีขีดความสามารถในการเคลื่อนเข้าในพื้นที่และจะทำหน้าที่ประเมินสถานการณ์แจ้งมายังสำนักงานจัดการภัยพิบัติที่จะส่งต่อมาระดับรัฐรวมทั้งประเมินว่าท้องถิ่นสามารถจัดการเองได้หรือไม่ หากต้องรับความช่วยเหลือจากรัฐซึ่งอาจจะต้องมีการจัดตั้งความช่วยเหลือระหว่างรัฐต่อรัฐช่วยเหลือกันในกรณีที่ท้องถิ่น รัฐเพื่อนบ้าน รัฐวิสาหกิจ ยังไม่สามารถจัดการได้

ปัจจุบันหน่วยทหารช่างให้การช่วยเหลือภัยพิบัติ ใน ๓ ลักษณะ คือ

- ร่วมสนับสนุนกระทรวงมหาดไทยภายใต้กรอบระดับชาติ
- ใช้ พ.ร.บ.ควบคุมอุทกภัย ประกอบกับการฝึกอบรมให้ความช่วยเหลือทั้งท้องถิ่น รัฐบาลกลาง และให้ความช่วยเหลือในระดับสากล
- ส่งทีมช่วยเหลือเข้าไปในพื้นที่ให้เร็วที่สุดเพื่อเตรียมตัว/อพยพ/ใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง/การจ่ายน้ำ

หน่วยทหารช่างเป็นหน่วยที่สามารถทำงานร่วมกัน รวมทั้งมีความพร้อมในการทำงานเป็นทีม และมีหน่วยเหนือเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ ๙/๑๑ ที่ได้มีการส่งทีมเข้าช่วยเหลือและทำการตรวจสอบความปลอดภัยในการค้นหาผู้รอดชีวิต

สรุปได้ว่าบทบาทของ Fema นั้นจะได้รับการสนับสนุนตามที่กำหนดไว้ในภารกิจโดยมีการอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน

ปัจจุบันสหรัฐฯ ได้มีการวางระบบเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัยพิบัติ ซึ่งคาดว่าจะ จะแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ ประกอบด้วยการสร้างเขื่อนให้สูงขึ้น การบูรณาการสร้าง Floodways ระยะทาง ๙๐๐ ไมล์ ซึ่งเป็น Floodways ที่ทำการควบคุมให้น้ำไหลไปในพื้นที่ที่ไม่เกิดความเสียหาย นอกจากนี้ยังได้นำบทเรียนที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติในอดีตมาศึกษาและจัดทำโครงการ The Mississippi River & Tributaries Project (MR & T) ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำ รวมทั้งฝึกอบรมหน้าที่ในการดูแลชุมชน

การวางแผน การพยากรณ์ ฯลฯ ที่จะทำให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างรัฐกับชุมชนเพื่อป้องกันและพัฒนาแผนงานรองรับภัยพิบัติในอนาคต

การให้ความช่วยเหลือในระดับสากลของสหรัฐฯ ที่ถือว่าประสบความสำเร็จมากที่สุดได้แก่ หน่วยการช่างเคลื่อนที่เร็ว ประกอบด้วย นายทหารสัญญาบัตร ๑ นาย ร่วมกับวิศวกร ๔ นายที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านโดยจัดส่งไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยในประเทศต่างๆ ที่ได้รับการร้องขอ เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ผ่านมามีได้ให้การช่วยเหลือประเทศเฮติในด้านองค์ความรู้และเทคนิค โดยในสัปดาห์แรก จะทำการประเมินการให้ความช่วยเหลือว่าจะสามารถช่วยเหลือได้อย่างไร และในเดือน พ.ย. พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับการร้องขอความช่วยเหลือจากไทยในการแก้ไขปัญหาหลังน้ำท่วมด้านการฟื้นฟูฐานทัพอากาศดอนเมือง

หัวข้อการอภิปราย : “The Role of International Operation in Disaster Management : Post-Disaster Rehabilitation and Recovery”

ผู้อภิปราย : Mr. Sudhir Kumar, Project Management, Safer Development Planning and Implementation, Asian Disaster Preparedness Center (ADPC)

ปัญหาภัยพิบัติที่ผ่านมาในเอเชียและเอเชียใต้ อาทิ แผ่นดินไหว วาตภัย คลื่นยักษ์ ล้วนแล้วแต่เป็นบทเรียนจากธรรมชาติ ที่มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน แต่สิ่งที่สำคัญในการฟื้นฟู คือระยะหลังเกิดภัยพิบัติ ซึ่งเป็นช่วงที่แสดงให้เห็นเด่นชัดถึงความพร้อมของบทบาท

การเป็นผู้นำของภาครัฐ ในการประสานกับเอกชน และหน่วยงานจากนานาชาติ เช่น อาเซียน องค์การสหประชาชาติ เป็นต้น หากประเทศใดมีรัฐบาลที่เข้มแข็งก็ย่อมจะมีความได้เปรียบในการบริหารจัดการได้ดีกว่าอย่างแน่นอน

จากการณภัยพิบัติพายุไซโคลนนาร์กีสในประเทศเมียนมาร์ที่ผ่านมา ครอบคลุมความอ่อนแอทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศช่วงที่โหดร้ายของเมียนมาร์แต่เมื่อเวลาผ่านไป ๕ - ๖ เดือน เมียนมาร์กลับมาดีขึ้นกว่าเดิม โดยอาศัยการสนับสนุนจากอาเซียน องค์การสหประชาชาติ ผลักดันให้รัฐบาลเมียนมาร์เป็นผู้นำและขับเคลื่อนร่วมกันในรูปแบบไตรภาคี เหตุการณ์ร้ายจึงผ่านพ้นไปได้ และถือว่าประเทศดีขึ้นกว่าก่อนเกิดภัยพิบัติด้วย

พบว่าท่ามกลางภัยพิบัติอันโหดร้ายจะมีโอกาสให้มองเห็นเสมอเพราะช่วงหลังเกิดภัยพิบัติประชาชนทุกคนจะเกิดจิตวิญญาณร่วมที่จะบูรณะและฟื้นฟู ทั้งนี้ อาจทำให้เกิดผังเมืองที่สมบูรณ์แบบ ถนนไฮเวย์ และบ้านเรือนที่พร้อมและปลอดภัยมากขึ้น

กรณีตัวอย่างประเทศอินโดนีเซียที่เผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานชื่อ Rehabilitation and Reconstruction Agency (BRR) ที่รับผิดชอบงานด้านภัยพิบัติมากกว่าร้อยละ ๙๐ ของอินโดนีเซีย ทั้งนี้ BRR จะทำหน้าที่ช่วยเหลือ ฟื้นฟูสร้างความเข้าใจ และประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ลดความเสียหายได้มาก และที่สำคัญที่สุดคือความร่วมมือในการแบ่งปันข้อมูลรวมทั้งประสบการณ์ที่ผ่านมา และการทำให้ประชาชนตระหนักเสมอว่าพวกเขาไม่ได้เป็นเพียงผู้ประสบภัย หากแต่พวกเขาเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนเป็นหัวใจหลัก

จากบทเรียนที่ผ่านมารัฐบาลของประเทศจะต้องเป็นแกนนำในการบริหารจัดการภัยพิบัติ โดยมีหลักการ ดังนี้

๑. รัฐบาลเป็นแกนนำในการใช้ Rehabilitation and Recovery (R&R) เพื่อเสริมสร้างการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น

๒. การทำงานจะต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์
 ๓. ให้ความสำคัญของการประสานงานระดับยุทธศาสตร์
 ๔. ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก
 ๕. เชื่อมมั่นในจิตวิญญาณของมนุษย์
 ๖. เชื่อมมั่นว่ามนุษย์เป็นหัวใจสำคัญของการฟื้นฟูความเสียหายจากภัยพิบัติ
 ๗. เชื่อมมั่นว่าถ้าจุดเริ่มต้นดีผลลัพธ์ก็จะดีเสมอ
- ทุกครั้งที่เกิดภัยพิบัติขึ้นภาครัฐจะต้องเป็นแกนกลางและเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ดังกล่าวด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ประเทศที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือ และสร้างความเสมอภาคให้แก่สังคม ในขณะที่เดียวกันต้องแบ่งปันข้อมูลและให้ข้อมูลที่ทันสมัยในการฟื้นฟูความเสียหายจากภัยพิบัติให้แก่สาธารณะ ซึ่งในที่สุดการช่วยเหลือก็จะหลั่งไหลเข้ามายังประเทศที่ประสบปัญหาและจะสามารถเผชิญปัญหาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หัวข้อการอภิปราย : “Politics of Disaster Management Flood 2011 in Thailand”

ผู้อภิปราย : ผศ. ดร.ทวิดา กมลเวชช รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนคนไทยบางส่วนต้องอพยพเป็นเวลา ๔๕ วัน จากปัญหาอุทกภัยซึ่งในเวลานั้นนักวิชาการไทยได้วิเคราะห์ว่าจะมีพายุ ๕ ลูกเข้าสู่ประเทศไทย และเสนอ

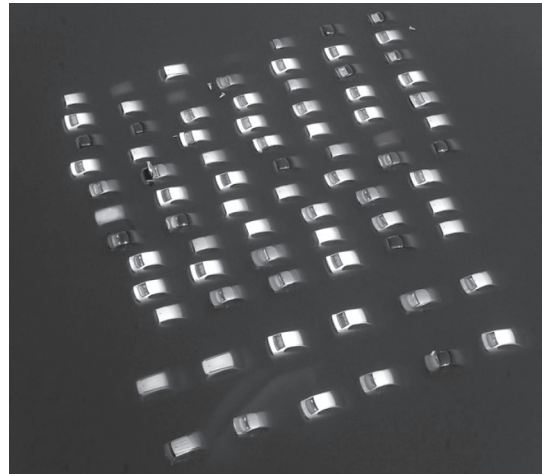

วิธีการดูหรือวิเคราะห์น้ำท่วมว่าให้ดูระดับน้ำอย่างไร แต่กรุงเทพฯ ในช่วงเวลานั้นมีน้ำท่วมสูงถึง ๔ - ๕ เมตร ซึ่งในเวลานั้นนักวิชาการมองว่ารัฐบาลมีการบริหารจัดการน้ำที่ขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ปัญหาน้ำท่วมประกอบไปด้วย ๒ ปัจจัย คือ การมีน้ำทะเลหนุน และฝนตกหนัก นอกเหนือจากนี้เป็นเรื่องของนักการเมืองที่เข้ามายุ่งเกี่ยวมากจนเกินไป

ประเทศไทยมีการแจ้งเตือนเรื่องน้ำท่วมเป็นเวลากว่าหลายเดือน ซึ่งรัฐบาลในยุคนั้นดูเหมือนมีปัญหาบางประการจึงอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้างทั้งในเรื่องกฎหมายและระบบการจัดการภัยพิบัติที่อาจไม่สอดคล้องต่อหลักการ รัฐบาลในช่วงนั้นได้จ่ายเงินค่าชดเชยแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจนกระทั่งต้องมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยที่ไม่เท่าเทียมกัน รวมทั้งมีปัญหาในขั้นตอนและหลักฐานการขอเงินชดเชย

ปัญหาต่อมาพบว่าหน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการ และขาดเอกภาพในการสั่งการหรือสั่งการหน่วยงานต่างๆ ไม่ได้ การไม่มีการวางแผนหลักหรือแผนรอง การไม่มีนโยบาย การไม่มี พ.ร.บ.รองรับ และผู้บริหารหน่วยงานเองไม่มีความรู้เรื่อง Standard Operating Procedure (SOP) หรือมีความรู้แค่ในระดับหน่วยงานของตนเองเท่านั้นว่าควรบริหารจัดการภัยพิบัติอย่างไร ทำให้เมื่อเกิดภัยพิบัติที่มีขนาดใหญ่ก็ไม่สามารถดำเนินการได้ อันที่จริงรัฐบาลรู้อยู่แล้วว่าทรัพยากรต่างๆ นั้นอยู่ที่ไหน อยู่ตรงไหน มีอะไรบ้าง แต่เพราะไม่มีการบริหารจัดการที่ดีจึงทำให้เกิดปัญหาขึ้น กรณีตัวอย่างเช่น กรุงเทพมหานครบริหารจัดการภัยพิบัติในพื้นที่เสมือนกับการบริหารจัดการเฉพาะพื้นที่ตนเอง จึงไม่สามารถควบคุมการไหลของน้ำในภาพรวมได้ เป็นต้น

รัฐบาลชุดปัจจุบันต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาบริหารจัดการเรื่องน้ำโดยเฉพาะและจะต้องติดต่oprสานงานร่วมกับชุมชนหรือองค์กรนานาชาติ เพื่อเข้ามาดำเนินการช่วยเหลือรวมทั้งต้องตั้งทีมขึ้นมาตอบคำถามสื่อมวลชน โดยจะต้องมีข้อมูลที่ทันสมัย แต่ปัจจุบันปรากฏว่าสื่อมวลชนมีข้อมูลที่ใหม่กว่า และให้ข้อมูลแก่ประชาชนได้รวดเร็วกว่า

ปัจจุบันรัฐบาลพยายามสร้างเขื่อนสร้างทางเดินของน้ำ (Floodways) เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม แต่ประเทศไทยยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างหน่วยงานของรัฐทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติด้วย

นักการเมืองจะต้องลดบทบาทลงเมื่อเกิดปัญหาภัยพิบัติ และผู้แทนราษฎรควรเป็นเพียงผู้ที่ลงพื้นที่ดูแลความเดือดร้อนของประชาชนเท่านั้น โดยปล่อยเป็นบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานให้ทำงานได้อย่างเต็มที่ รัฐบาลชุดปัจจุบันยังมีความพยายามจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาจัดการปัญหาภัยพิบัติเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากหน่วยงานปกติ และยังมีศูนย์ต่างๆ เช่น ศูนย์เตือนภัยอยู่บริเวณชายฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย ที่ยังไม่แน่ใจว่าระบบทั้งหลายเหล่านั้นสามารถเชื่อมต่อกันได้หรือไม่ และศูนย์อพยพที่มีอยู่ จะมีขีดความสามารถ

ในการบริหารจัดการได้มากเพียงใด ประเทศไทยกำหนดสถานที่ใดสถานที่หนึ่งสำหรับเป็นศูนย์พักพิง เช่น ศาลากลาง วัด โรงเรียน ฯลฯ เพื่อรองรับผู้ประสบภัย ซึ่งน่าจะมีความเหมาะสมกับสังคมไทยมากกว่า และจากบทเรียนที่ได้รับจากชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีวินัยสูง เห็นได้จากภาพการเข้าแถวต่อคิวเพื่อรับความช่วยเหลือในสถานการณ์ไม่ปกติ ไทยก็ควรจะต้องทำเช่นนั้นให้ได้

หัวข้อการอภิปราย : สรุปประเด็นสำคัญจากการประชุมสัมมนา

ผู้อภิปราย : พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

การประชุมในครั้งนี้ได้รับความรู้เกี่ยวกับงานทางด้านความมั่นคงซึ่งในอดีตประเทศในอาเซียนเรามีภาคส่วนของความมั่นคงร่วมกัน มีความเป็นหนึ่งเดียว มีความคุ้นเคยต่อกัน และมีความเข้าใจในเรื่องต่างๆ กันได้ง่าย แต่ในปัจจุบันเราต้องหันกลับมาคิดกันใหม่เพื่ออนาคตข้างหน้าของอาเซียน โดยการนำเอาบทเรียนจากอดีตมาทบทวน

กองทัพและสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ มีวาระสำคัญที่เน้นเกี่ยวกับเรื่องของการจัดการกับปัญหาภัยพิบัติ และเห็นถึงความพยายามของภาคประชาสังคมที่จะเข้ามาช่วยด้วย ส่วนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียนนั้น ชาติสมาชิกต้องมีความรู้ลึกถึงความเป็น

เจ้าของร่วมกันทั้งด้านเจตนารมณ์ทางการเมือง ประสิทธิภาพในการช่วยเหลือด้านมนุษยชนและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief : HADR) ซึ่งเราเห็นปัญหาภัยพิบัติที่เกิดขึ้นได้สร้างความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชน ในขณะเดียวกันก็เห็นว่าทุกภาคส่วนมีความต้องการที่จะเข้ามาให้ความช่วยเหลือ

การสัมมนาในอดีตเราจะพบเห็นผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลในเครื่องแบบทั้งทหารและข้าราชการ แต่ในปัจจุบันจะมีภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมด้วย และบุคคลธรรมดาที่มีความต้องการที่จะเข้ามาทำงานร่วมกันมากขึ้น แต่การช่วยเหลือต่างๆ เราจะต้องคำนึงและเคารพต่ออำนาจอธิปไตยของประเทศผู้ประสบภัยพิบัติด้วย โดยการส่งความช่วยเหลือผ่านทางองค์กรระหว่างประเทศ การประสานงานซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และเราต้องทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวให้มากขึ้น ตลอดจนสามารถจัดการความขัดแย้งระหว่างประเทศสมาชิกฯ ได้ และประเทศที่ได้รับผลกระทบหรือประเทศคู่กรณีจะต้องยอมรับความช่วยเหลือจากชาติสมาชิกฯ ด้วย ดังนั้นการประชุมครั้งนี้จึงเป็นเรื่องที่ดีที่มีประเทศต่างๆ เข้าร่วมการประชุมสัมมนา และหวังว่าในอนาคตเราจะต้องทำงานร่วมกันอีก

ประเทศฟิลิปปินส์เป็นกรณีการศึกษาที่ดี เนื่องจากมีการพัฒนาหลายด้านการบังคับบัญชา เมื่อเกิดปัญหาภัยพิบัติซึ่งต้องเน้นเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่หรือภารกิจหลัก สำหรับประเทศไทยทหารไม่ใช่คำตอบสุดท้ายแต่มีความยินดีที่จะเข้าไปสนับสนุนให้ความช่วยเหลือต่อชาติสมาชิกฯ และเรายินดีที่จะใช้กำลังทหารเข้าไปแก้ไขปัญหาภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียน เราจะเห็นได้ว่างานทางด้านต่างๆ ของประเทศฟิลิปปินส์มีการพัฒนาที่ดีมาก ทั้งด้านการให้ความช่วยเหลือที่มีทั้งทหารพลเรือน ร่วมกันช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาภัยพิบัติ

สำหรับประเทศญี่ปุ่น เราจะเห็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของชาติสมาชิกฯ ในการจัดการกับปัญหาภัยพิบัติ เราจะเห็นถึงความมีระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติ เราจะเห็นจากสื่อสารมวลชน

ว่าญี่ปุ่นมีการปฏิบัติกันอย่างไรเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ ซึ่งทหารมีหน้าที่ในการรักษาความสมดุลของประเทศ ซึ่งประเทศที่เข้าร่วมการประชุมสามารถนำประสบการณ์ดังกล่าวไปปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับประเทศของตนเองได้

ทางด้านสหรัฐฯ เราจะเห็นว่าประเทศเขามีความพร้อมในเรื่องอาวุธยุทโธปกรณ์ และหน่วยทหารช่าง และเราจะเห็นได้จากการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาสันติภาพ และการเข้าไปช่วยเหลือประเทศที่ได้รับภัยพิบัติ ทั้งนี้ในส่วนของประเทศผู้ประสบภัยจะต้องมาวิเคราะห์ว่าเราต้องการความช่วยเหลือแบบไหนและอย่างไร การนำรูปแบบการให้ความช่วยเหลือของสหรัฐฯ มาปรับใช้อาจเป็นอุปสรรคสำหรับหลายประเทศ ทั้งนี้การจัดการภัยพิบัติทางหนึ่งของอาเซียนในปัจจุบัน ได้แก่ การใช้ศูนย์เตรียม

ความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (Asian Disaster Preparedness Center : ADPC)

การสัมมนาครั้งนี้เน้นในเรื่องของมนุษยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างทหารและพลเรือน และการกำหนดนโยบายที่ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำประเทศ ตลอดจนการมีส่วนร่วมระหว่างฝ่ายทหาร และพลเรือนที่จะต้องให้ความช่วยเหลือและเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้การสัมมนาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ วิทยากรและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่านที่ให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ ซึ่งศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ขอขอบคุณ และคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอีกต่อไปในอนาคต